

G - Livsmedel för särskilda grupper

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Det här lagstiftningsområdet innehåller krav på sammansättning i och information om livsmedel som är avsedda för särskilda grupper av konsumenter. Det gäller spädbarn, småbarn, speciella medicinska ändamål och kostersättning vid viktkontroll.

I det här området samlas lagstiftning som rör särskilda krav på sammansättning och information om livsmedel avsedda för särskilda grupper av konsumenter, det vill säga livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll. Med spädbarn menas barn under 12 månaders ålder och med småbarn menas barn mellan 12 och 36 månaders ålder. Generella regler för sammansättning och märkning med mera av dessa livsmedel finns i förordning (EU) nr 609/2013. Specifika krav för respektive livsmedel anges nedan.

Förordningen ersätter tidigare EU-regler om livsmedel för särskilda näringsändamål, så kallade sär-när- eller dietlivsmedel. Dessa begrepp finns inte längre. De tidigare sär-när-livsmedel betraktas nu i de allra flesta fall som "vanliga" livsmedel. Märkningen på dessa livsmedel ska uppfylla kraven i förordning (EU) nr 1169/2011. Eventuella närings- och hälsopåståenden ska uppfylla kraven i förordning (EG) nr 1924/2006.

Offentlig kontroll av dessa livsmedel görs på marknadsförande företag och när det är möjligt på det producerande företaget. Kontrollen kan omfatta kontroll av receptur (görs hos den företagare som utformar märkning) och vad som faktiskt ingår i produkten (som i så fall görs hos det tillverkande företaget eller det marknadsförande företaget).

Livsmedel för särskilda grupper - FSG

G01 - Modersmjölksersättning och tillskottsning

Bestämmelser om sammansättning, särskilda gränsvärden för rester av bekämpningsmedel och märkning av modersmjölksersättning och tillskottsning avsedda för friska spädbarn finns i LIVSFS 2008:2 och förordning (EU) 2016/127. Tillskottsning som innehåller andra ämnen än dem som förtecknas i bilaga II i förordning (EU) 2016/127 och all modersmjölksersättning ska särskilt anmälas till Livsmedelsverket, se rapporteringspunkt A07.

Generella krav för modersmjölksersättning och tillskottsning finns även i förordning (EU) nr 609/2013.

G02 - Beredda spannmålsbaserade livsmedel och barnmat

Bestämmelser om bland annat sammansättning, berikning, särskilda gränsvärden för rester av bekämpningsmedel samt märkning av spannmålsbaserade livsmedel och barnmat avsedda för friska spädbarn och friska småbarn finns i SLVFS 1997:27.

Livsmedlen ska vara avsedda att användas av spädbarn under avvänjning eller av småbarn som komplement till kosten eller för gradvis anpassning till vanlig föda.

Föreskrifterna gäller inte mjölk avsedd för småbarn.

Generella krav för spannmålsbaserade livsmedel och annan mat för spädbarn och småbarn finns även i förordning (EU) nr 609/2013.

G03 - Livsmedel för speciella medicinska ändamål

Bestämmelser om sammansättning och märkning av livsmedel som är särskilt beredda eller sammansatta, avsedda för kostbehandling och att användas under läkares eller dietists inrådan finns i SLVFS 2000:15. Livsmedel för speciella medicinska ändamål ska särskilt anmälas till Livsmedelsverket, se rapporteringspunkt A07.

Livsmedlen ska vara avsedda att användas som enda eller kompletterande näringskälla för

- patienter med begränsad, försämrad eller störd förmåga att inta, smälta, ta upp, metabolisera eller utsöndra vanliga livsmedel eller vissa näringsämnen i sådana eller metaboliter, eller
- patienter som har andra medicinskt fastställda näringsbehov och vars kostbehandling inte kan uppnås genom anpassning av normalkosten, med hjälp av andra livsmedel för särskilda näringsändamål eller genom en kombination av dessa.

Generella krav för livsmedel för speciella medicinska ändamål finns även i förordning (EU) nr 609/2013.

G04 - Kompletta kostersättningar för viktkontroll

Regler om bland annat sammansättning och märkning av kompletta kostersättningar för viktkontroll och kompletta kostersättningar för viktkontroll med mycket lågt energiinnehåll finns i LIVSFS 2016:11.

Det krävs tillstånd från Livsmedelsverket för saluhållande av kompletta kostersättningar för viktkontroll med mycket lågt energiinnehåll, se rapporteringspunkt A07.

Generella krav för kompletta kostersättningar för viktkontroll finns också i förordning (EU) nr 609/2013.

Senast uppdaterad 9 mars 2020 Ansvarig grupp SV_KL